

Nr 511/1994

Given i Nådendal den 28 juni 1994

Kötthygienlag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror som är avsedda som livsmedel.

2 §

Denna lag tillämpas på

- 1) besiktning av kött från nötkreatur och hästdjur som hålls som husdjur samt av kött från svin, får och get och den övervakning som hänför sig härtill, samt
- 2) hygien vid tillverkning och hantering av köttvaror, för vilka har använts kött från sådana djur som nämns i 1 punkten, innan varorna kommer ut i detaljhandeln, och på den övervakning som hänför sig härtill.

Genom förordning kan stadgas om tillämpningen av denna lag på kött från andra djur än sådana som nämns i 1 mom. 1 punkten och på köttvaror av sådant kött. I de fall då avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) det förutsätter kan härvid genom förordning utfärdas stadganden som avviker från 3, 13-22 och 24 §§.

3 §

Denna lag gäller inte kött som producenten använder i sitt privata hushåll.

4 §

Denna lag gäller inte detaljhandel med kött och köttvaror, utom i fråga om köttbesiktningstvång.

Jord- och skogsbruksministeriet kan dock, utan hinder av 1 mom., meddela regionala begränsningar för saluhållande av kött och köttvaror som gäller

- 1) kött och köttvaror från småskaliga anläggningar, och
- 2) kött från djur som nödslaktats samt villkorligt godkänt kött och köttvaror som tillverkats av sådant kött.

5 §

Med undantag för besiktningstvånget gäller denna lag inte hantering av kött och köttvaror

- 1) i privata hushåll,
- 2) i detaljhandeln i lokaler intill försäljningsställen, om köttet eller köttvarorna säljs direkt från dessa försäljningsställen till konsumenterna, och
- 3) i storkök, om köttet eller köttvarorna säljs eller levereras direkt till den slutliga konsumenten.

Denna lag tillämpas inte på transport av kött och köttvaror från partiaffärer.

Förhållande till andra författningar samt definitioner

6 §

Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna stadgas i hälsovårdslagen (469/65). Om de krav som gäller hälsotillståndet hos personalen vid anläggningarna stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86).

Om livsmedel och förnödenheter som kommer i kontakt med livsmedel gäller vad som i livsmedelslagen (526/41) stadgas om dem, till den del något annat inte följer av denna lag.

Om bekämpande och förebyggande av djursjukdomar stadgas i lagen om djursjukdomar (55/80). Om de djurskyddskrav som skall iakttas vid transport, behandling och slaktning av slaktdjur stadgas i djurskyddslagen (91/71).

Om förebyggande av ohälsa på grund av medicinsk behandling av djur stadgas i lagen om medicinsk behandling av djur (402/90).

7 §

I denna lag avses med

- 1) *kött* alla delar av djur som är lämpliga som livsmedel,
- 2) *köttvaror* varor som helt eller delvis är tillverkade av kött och avsedda som livsmedel; jord- och skogsbruksministeriet fastställer närmare vilka varor som är köttvaror enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 3) *anläggning*
 - a) slakterier,
 - b) köttanteringsinrättningar, varmed avses styckningsanläggningar samt anläggningar där malet kött, kött i stycken på mindre än 100 gram och köttberedningar hanteras,
 - c) andra enheter där kött och köttvaror hanteras samt
 - d) småskaliga anläggningar, varmed avses slaktplatser eller andra anläggningar där mängden djur som slaktas eller kött eller köttvaror som hanteras per vecka eller år inte överstiger den maximimängd som jord- och skogsbruksministeriet fastställer,
- 4) *anläggningsövervakare* statens besiktningsveterinär samt kommunal tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över och utför inspektioner vid anläggningarna enligt denna lag, och
- 5) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheterna, den kommunala övervakningsmyndighet som avses i 11 § 1 mom. och anläggningsövervakaren.

Vad som i denna lag stadgas om anläggningar gäller på motsvarande sätt småskaliga

anläggningar, om inte något annat nämns i stadgandet i fråga.

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

8 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

9 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel leder tillsynen över att denna lag iakttas.

10 §

Inom ett län ankommer ledningen av tillsyn och inspektion enligt denna lag på länsstyrelsen.

11 §

Den verksamhet som enligt denna lag ankommer på kommunen sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar som kommunen förordnar och som i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet kan överföra sin beslutanderätt på en tjänsteinnehavare som lyder under organet i ärenden som nämns i beslutet.

Kommuner och samkommuner kan även ingå avtal om att en uppgift som enligt denna lag hör till kommunens eller samkommunens veterinär kan anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att handha under tjänstemannaansvar.

12 §

För övervakningen och utförandet av inspektioner enligt denna lag i slakterier och i inrättningar som finns i samband med dem har staten i sin tjänst besiktningsveterinärer i tjänsteförhållande och besiktningsassistenter i arbetsavtalsförhållande.

Om ordnandet av den tillsyn över anläggningarna och den köttbesiktning som ankommer på staten stadgas närmare genom förordning.

3 kap.

Krav på anläggningar och deras verksamhet

Godkännande av anläggningar samt krav som gäller dem

13 §

En anläggning skall godkännas innan den tas i bruk som ny och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. En anläggning skall godkännas, om den uppfyller kraven i denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser. Dessutom skall de krav beaktas som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet uppställer för godkännande av anläggningar.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov föreskrifter om omständigheter i anknytning till godkännande av anläggningar enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner slakterierna och inrättningar som finns i samband med dem. Den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner övriga anläggningar. Godkännande sker på ansökan.

Beroende på vilken myndighet som har godkänt anläggningen skall anläggningen meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör.

14 §

En anläggning och verksamheten vid den samt verksamhetsmiljön skall vara sådan att den livsmedelshygieniska kvaliteten på det kött och de köttvaror som hanteras vid anläggningen inte försämras och att den livsmedelshygieniska kvaliteten på de köttvaror som tillverkas är så hög som möjligt.

15 §

Anläggningen skall se till att uppkomsten av livsmedelshygieniska missförhållanden vid den förhindras. I detta syfte skall anläggningen på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall bistå de ovan nämnda myndigheterna vid godkännandet av egenkontrollsystem om myndigheterna i fråga så begär.

Anläggningen skall se till att anläggningsövervakaren har tillgång till resultaten av egenkontrollen. Anläggningen skall omedelbart meddela anläggningsövervakaren sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådant kött och sådana köttvaror som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

16 §

Den myndighet som godkänner en anläggning skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser.

17 §

Anläggningen skall på egen bekostnad föra bok över de djur som slaktas vid anläggningen, sjukdomsfrekvensen hos djuren, resultaten av köttbesiktningen samt kött och köttvaror som levereras till och från anläggningen. Av bokföringen skall framgå varifrån slaktdjuret, köttet eller köttvaran har levererats till anläggningen. Av bokföringen skall även framgå vart kött och köttvaror har levererats från anläggningen.

Slakteriet och slaktplatsen skall på egen bekostnad meddela producenten de uppgifter som samlats in i samband med köttbesiktningen och som gäller slaktade djur.

Slaktning och behandling av slaktdjur

18 §

Djuren skall slaktas i ett slakteri eller på en slaktplats, om inte jord- och skogsbruksministeriet bestämmer något annat när det gäller nödslakt.

I slakteriet och på slaktplatsen samt under transporten dit skall djuren behandlas så att

kvaliteten på det kött som fås av dem är så hög som möjligt. Djuren skall slaktas så att kvaliteten på det kött som fås av dem hela tiden är så hög som möjligt.

Djurens ursprung skall vid behov kunna utredas.

19 §

För utredande av förekomsten av andra främmande ämnen än rester av läkemedel har länsveterinären samt en veterinär som länsstyrelsen eller anstalten för veterinärmedicin och livsmedel förordnat rätt att utan ersättning ta behövliga prover av djuren på en djurhållningsenhet samt av djurstallen och fodermedlen. Prover av djurstallen och fodermedlen kan också tas av någon annan person som länsstyrelsen eller anstalten för veterinärmedicin och livsmedel förordnat och som har sådan kompetens som åtgärden förutsätter. Den som avses ovan i detta moment har rätt att få tillträde till de utrymmen där djur hålls.

Den som äger eller innehar djur är skyldig att biträda vid provtagningen och lämna de uppgifter som behövs för provtagningen och undersökningen. Undersökningsresultaten skall meddelas djurets ägare eller innehavare.

20 §

Den som äger eller innehar ett djur skall skriftligen meddela slakteriet eller slaktplatsen följande uppgifter när han levererar djuret till slaktning:

- 1) uppgifter om sjukdom som djuret lider av och andra omständigheter som eventuellt kan inverka skadligt på det kött som fås av djuret,
- 2) i fråga om djur som fått medicinering de uppgifter som nämns i 6 § lagen om medicinsk behandling av djur samt
- 3) uppgifter om främmande ämnen som vid köttbesiktningen eller någon annan undersökning tidigare har påträffats hos något annat djur från samma djurhållningsenhet.

Slakteriet eller slaktplatsen skall förmedla uppgifterna enligt 1 mom. till den veterinär som utför köttbesiktningen.

Om djuret besiktigas levande någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats, skall den som äger eller innehar djuret meddela den veterinär som utför besiktningen de uppgifter som nämns i 1 mom.

Allmänna krav som gäller den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror samt hantering, transport och märkning av kött och köttvaror

21 §

Kött och köttvaror skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa. Det kött som används för tillverkning av köttvaror skall vara godkänt vid köttbesiktningen och även i övrigt tjänligt som livsmedel.

Kött och köttvaror som är avsedda som livsmedel får hanteras endast vid en godkänd anläggning. Köttvarorna skall tillverkas med iakttagande av god tillverkningssed.

Kött och köttvaror skall hanteras och transporteras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden hålls på en hög nivå.

22 §

Kött skall märkas i samband med köttbesiktningen och styckningen samt köttvaror i samband med tillverkningen.

De stämplor och sigill som används vid märkningen av kött och köttvaror skall förvaras på anläggningen i anläggningsövervakarens förvar. Endast anläggningsövervakaren får beställa de stämplor och sigill som skall användas vid märkning av kött och köttvaror vid anläggningen. Han övervakar användningen av stämplor och sigill samt dessutom användningen av hälsomärkta etiketter och innerförpackningar.

4 kap.

Köttbesiktning och tillsyn över anläggningarna

Köttbesiktning

23 §

Kött som är avsett som livsmedel skall besiktigas så som stadgas och bestäms i denna lag och med stöd av den.

Genom förordning kan stadgas om undantag från köttbesiktningstvång. Genom förordning kan härvid även stadgas om till vilka delar denna lag skall tillämpas på sådant kött som inte omfattas av nämnda köttbesiktningstvång.

24 §

Köttbesiktning utförs i ett slakteri eller på en slaktplats, om inte jord- och skogsbruksministeriet till den del som gäller den besiktning av levande djur som ingår i köttbesiktningen bestämmer något annat.

I ett slakteri utförs köttbesiktningen av statens besiktningsveterinär. På en slaktplats utförs köttbesiktningen av en legitimerad veterinär som är kommunal tjänsteinnehavare och som i denna lag kallas kommunal besiktningsveterinär.

Kommunen skall ordna den besiktning av levande djur som ingår i köttbesiktningen, om besiktningen med stöd av en bestämmelse som utfärdats enligt 1 mom. utförs någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats. Besiktningen utförs av en kommunal besiktningsveterinär.

25 §

Den veterinär som utför köttbesiktning i ett slakteri eller på en slaktplats skall vid behov även sörja för att de uppgifter som enligt lagen om djursjukdomar och djurskyddslagen samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ankommer på besiktningsveterinären fullgörs.

Tillsynen över anläggningarna

26 §

Slakterierna och de inrättningar som finns i samband med dem övervakas av statens besiktningsveterinär. Övriga anläggningar övervakas av en kommunal tjänsteinnehavare som kommunen har förordnat för uppgiften. Den tillsyn som ankommer på kommunen skall ordnas så att slaktplatser, kötthanteringsinrättningar och kyl- och fryslager övervakas av en legitimerad veterinär, som är kommunal tjänsteinnehavare.

27 §

Vid köttbesiktningen och övervakningen av anläggningarna kan en veterinär i tjänsteförhållande enligt 24 och 26 §§ biträdas av assisterande personal.

28 §

Anläggningen skall på egen bekostnad se till att besiktningsveterinären och anläggningsövervakaren samt den assisterande personalen får tillgång till den extra arbetskraft, annan hjälp, de redskap samt de lokaliteter och personalrum som behövs för köttbesiktningen och tillsynen.

Anläggningen skall på egen bekostnad ta de prov som behövs för tillsynen och som tillsynsmyndigheten bestämmer.

När besiktning av levande djur utförs någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats ankommer den skyldighet som nämns i 1 mom. på den som överlämnar djuret till besiktning.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion samt rätt att få och undersöka prov

29 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsyn enligt denna lag.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

30 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen enligt denna lag förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs.

Vad som 1 mom. stadgar om finska myndigheters rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

31 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov på kött och köttvaror i olika hanteringsled som behövs för de undersökningar som tillsynen kräver. Ovan nämnda myndigheter har även rätt att inspektera den utrustning, de redskap och utrymmen som används i verksamheten.

I fråga om provtagningen och undersökningen av prov iakttas vad som stadgas eller bestäms med stöd av livsmedelslagen (526/41).

Om provtagning i samband med köttbesiktningen bestäms särskilt.

Föreskrifter och förbud

32 §

Om en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall anläggningsövervakaren uppmana anläggningen att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den

statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan meddela sådana föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

33 §

Om kött eller en köttvara eller hanteringen eller transporten av dem eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att köttet eller köttvaran överläts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel. Behörig myndighet kan härvid bestämma vad som skall ske med köttet eller köttvaran. I samband härmed skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen meddela en sådan föreskrift eller ett sådant förbud som avses i 32 § och ovan i 1 mom. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om föreskriften eller förbudet.

34 §

Innan ett beslut enligt 32 eller 33 § fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

35 §

Länsstyrelsen kan förena en föreskrift eller ett förbud som statens besiktningsveterinär har meddelat med stöd av 32 eller 33 § med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande. Den kommunala övervakningsmyndigheten har motsvarande rätt i fråga om en föreskrift eller ett förbud som den eller den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen har meddelat.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande av kött eller köttvaror

36 §

Den statliga besiktningsveterinär som övervakar en anläggning eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta kött eller köttvaror, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 32, 33 eller 35 § inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Utöver vad som denna lag i övrigt stadgar om omhändertagande skall dessutom 33 § 2 mom. tillämpas på brådskande åtgärder.

37 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt meddelande av beslutet gäller i tillämpliga delar 34 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett

intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

38 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den myndighet som har fattat beslut om omhändertagande bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda eller sälja den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. I brådskande fall kan det ovan nämnda beslutet fattas av den kommunala tjänsteinnehavare, som övervakar anläggningen. Då gäller 33 § 2 mom. och 34 §. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När beslutet fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

I beslutet om omhändertagande kan fastställas en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som statens besiktningsveterinär eller den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan det bestämmas att åtgärderna skall vidtas på näringsidkarens bekostnad. Beslut om tvångsutförande fattas av länsstyrelsen när det gäller en föreskrift som statens besiktningsveterinär har meddelat och av den kommunala övervakningsmyndigheten när det gäller en föreskrift som den har meddelat.

39 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit kött eller köttvaror vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Den statliga besiktningsveterinären eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras om hälsoskäl kräver det.

40 §

Den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer vad som skall ske med kött eller köttvaror som omhändertagits eller beslagtagits, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det med hänsyn till hälsoskäl inte finns hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När beslut fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande av en anläggning

41 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna

lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpts trots uppmaning av den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den myndighet som godkänt anläggningen förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet av anläggningen kan temporärt återkallas helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den myndighet som godkänt anläggningen återkalla godkännandet av anläggningen.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall vidta de åtgärder som avses i 1 och 2 mom. på uppmaning av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Tillsynen över de stadganden som gäller det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos personalen vid en anläggning

42 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kontrollerar att det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos den personal som där hanterar kött eller köttvaror uppfyller kraven i hälsovårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar samt i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder i detta kapitel tillämpas även då det vatten som används vid en anstalt eller då hälsotillståndet hos personal som där hanterar kött eller köttvaror inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställts med stöd av dem. Behörig statlig besiktningsveterinär eller den kommunala övervakningsmyndigheten skall underrätta de tillsynsmyndigheter som avses i hälsovårdslagen eller lagen om smittsamma sjukdomar om ovan avsedda brister för vidtagande av de övriga åtgärder dessa eventuellt anser vara behövliga.

5 kap.

Ändringssökande

Sökande av ändring i beslut av statens besiktningsveterinär

43 §

Ändring i ett beslut av statens besiktningsveterinär kan sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfäendet.

Ett skriftligt köttbesiktningsbeslut skall utfärdas endast om köttets ägare eller innehavare eller producenten ber om det. I beslutet skall härvid de skäl på vilka beslutet grundar sig anges och till beslutet skall fogas besvärsanvisning.

Ändring i ett köttbesiktningsbeslut får sökas av köttets ägare eller innehavare eller producenten. Ett köttbesiktningsbeslut skall iaktas trots att besvär har anförts.

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

44 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att få beslutet prövat av den nämnd eller det organ som avses i 11 § 1 mom. Ett sådant rättelseyrkande skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det beslutet delgavs. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur rättelseyrkandet skall föras till den kommunala

organet för prövning.

Ändring i ett beslut som den kommunala nämnd eller det kommunala organ som avses i 11 § 1 mom. har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfäendet.

Utan hinder av 1 och 2 mom. skall stadgandena i 43 § iakttas när det gäller ett köttbesiktningsbeslut som den kommunala besiktningsveterinären har utfärdat och sökande av ändring i ett sådant beslut. Om besiktningen av levande djur har utförts någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats skall det köttbesiktningsbeslut som gäller besiktning av levande djur emellertid alltid utfärdas skriftligt.

Sökande av ändring i beslut av någon annan myndighet

45 §

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden genom anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut av den tullmyndighet som har utfört en importkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

46 §

I ett beslut som fattas med stöd av 32, 33, 35, 36, 38-41, 43-45 och 60 §§ kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan rättelseyrkandet har behandlats, om inte den kommunala övervakningsmyndighet som behandlar rättelseyrkandet eller besvärsinstansen bestämmer något annat. Rättelseyrkande och besvär skall behandlas i brådskande ordning.

6 kap.

Straffstadganden

Straffstadganden

47 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder kött eller köttvaror som livsmedel eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som meddelats med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning som inte har godkänts enligt denna lag eller vars godkännande har återkallats temporärt eller helt eller utan ett på behörig sätt godkänt egenkontrollsystem,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag,

4) trots uppmaning av anläggningsövervakaren underlåter att föra bok eller lämna uppgifter enligt 17 § eller lämna meddelande enligt 20 § eller

5) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i 1-4 punkten nämnd, i denna lag avsedd verksamhet

skall för *brott mot kötthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheterna behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

48 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 53 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt kötthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock stadgandena i 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

49 §

Kött eller köttvaror som hanteras, transporteras, importeras, exporteras eller saluhålls i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 47 och 48 §§ medfört och de föremål eller annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas 2 kap. 16 § strafflagen.

7 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

50 §

Staten får uppbära avgift av en anläggning för sådan köttbesiktning, sådan tillsyn över anläggningen och de undersökningar dessa förutsätter samt sådant godkännande av anläggningen eller dess egenkontrollsystem som enligt denna lag ankommer på staten. Avgift kan även uppbäras för sådan rådgivning som gäller en anläggnings byggnadsplan och som är mera omfattande än normalt. Vid bestämmandet av avgifterna skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) iakttas, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

51 §

Kommunen kan uppbära avgift av en anläggning för följande uppgifter enligt denna lag:

1) godkännande av en anläggning och dess egenkontrollsystem samt granskning av de ansökningshandlingar som skall tillställas EFTA:s övervakningsmyndighet,

- 2) köttbesiktning samt undersökningar och tillsyn i samband därmed,
- 3) tillsyn över köttanteringsinrättningar och frys- och kylager till den del tillsynen inte överskrider den tillsyn som förutsätts i de föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet meddelar med stöd av 56 §,
- 4) tillsyn över en anläggning som exporterar kött och köttvaror utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till den del exporten på yrkande av mottagarlandet förutsätter en mera omfattande tillsyn än normalt samt
- 5) rådgivning som gäller anläggningars byggnadsplaner och som är mera omfattande än normalt.

För sådan besiktning av levande djur som hänför sig till köttbesiktningen och utförs någon annanstans än i en anläggning kan kommunen uppbära avgift av den som överlämnar djuret till besiktning.

Avgifterna enligt 1 och 2 mom. uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt. Avgifterna får bestämmas så att de högst motsvarar självkostnadsvärdet. Avgifterna får indrivnas utan dom eller beslut i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

52 §

Vid bestämmandet av avgifterna för import- och exportkontroll skall lagen om grunderna för avgifter till staten iaktas, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

Tystnadsplikt

53 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iaktas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen eller av en undersökning enligt 19 § har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som 1 mom. stadgar hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

- 1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,
- 2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,
- 3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag eller
- 4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som Finland har antagit, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

54 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett register över alla godkända anläggningar. Kommunen för ett register över de anläggningar som den övervakar. I

registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att denna lag iakttas.

Kommunen skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel sådana uppgifter ur sitt register som anstalten bestämmer.

Statsandel

55 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas dock inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

56 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om

- 1) godkännande av anläggningar, livsmedelshygieniska krav för anläggningar, deras utrustning och verksamhet samt verksamhetsmiljö samt ordnande av anläggningens verksamhet och egenkontroll och utbildning för anläggningens personal i samband därmed,
- 2) anläggningarnas bokförings- och anmälningsskyldighet enligt denna lag samt de uppgifter som skall inhämtas om slaktdjuren och behandlingen av dem,
- 3) anmälningsskyldigheten enligt 20 §,
- 4) de åtgärder som krävs för att djuren skall kunna identifieras och den provtagning som avses i 19 §,
- 5) transport och behandling av slaktdjur samt slaktning,
- 6) köttbesiktning, bedömning av kött, hantering och förvaring av kött som godkänts och kött som kasserats vid köttbesiktningen samt bokföring i samband härmed,
- 7) livsmedelshygieniska krav för tillverkning av köttvaror samt för hantering och transport av kött och köttvaror,
- 8) tillsynen över anläggningarna och de tvätt- och desinfektionsmedel som skall användas vid dem,
- 9) behörighetskraven för den personal som biträder veterinären vid köttbesiktningen och tillsynen över anläggningarna,
- 10) märkning av kött och köttvaror samt de tillbehör som används vid märkningen,
- 11) de intyg och andra handlingar som skall åtfölja kött och köttvaror,
- 12) den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror samt högsta tillåtna mängder främmande ämnen i kött och övervakningen av dem samt
- 13) förande av register enligt 54 § samt de uppgifter som skall införas i det och meddelas anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Sådana föreskrifter som avses i 1 mom. 8 och 9 punkten och som gäller kommunerna kan

meddelas endast till de delar de är nödvändiga för att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall kunna verkställas.

Import och export

57 §

Kött och köttvaror får importeras, om de uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och de handlingar som ministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom behövliga föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av kött och köttvaror, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller kött och köttvaror från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

58 §

Kött och köttvaror får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enligt nämnda avtal.

Utan hinder av 1 mom. skall kött och köttvaror som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet uppfylla kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, i den utsträckning som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, samt dessutom kraven i respektive mottagarland. Om mottagarstaten kräver särskilt godkännande av exportanläggning, skall anläggningen ansöka om sådant godkännande hos anstalten för veterinärmedicin och livsmedel. Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel kan återkalla ett godkännande av exportanläggning, om anläggningen inte längre uppfyller kraven i respektive mottagarstat.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

59 §

Import- och exportövervakningen av kött och köttvaror sköts av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt tullmyndigheterna.

Den besiktning av kött och köttvaror som ankommer på anstalten för veterinärmedicin och livsmedel kan även utföras av en legitimerad veterinär som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel bemyndigat. Den veterinär som har bemyndigats att utföra besiktningar står i denna uppgift under anstaltens för veterinärmedicin och livsmedel ledning och tillsyn och utför uppdraget under tjänstemannaansvar. Den veterinär som bemyndigats att utföra besiktningar har rätt att för besiktningen erhålla arvode och resekostnadsersättning så som därom stadgas särskilt.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid

import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

60 §

Kött och köttvaror som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller tullmyndigheten bestämmer, beroende på vilken myndighet som utfört kontrollen, exporteras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Importören eller exportören svarar för att åtgärderna vidtas och för kostnaderna för dem.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller tullmyndigheten kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid import- eller exportkontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

61 §

Kommunen skall ordna tillsynen över anläggningarna så att, om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de handlingar som behövs för exporten utfärdas av en veterinär i tjänsteförhållande.

Laboratorier

62 §

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner nationella referenslaboratorier enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att utföra undersökningar av kött och köttvaror samt fastställer deras uppgifter.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner de laboratorier som får utföra undersökningar av främmande ämnen och mikrobiologiska undersökningar i samband med köttbesiktningen. Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett register över de laboratorier som den godkänner.

Handräckning

63 §

Polis- och tullmyndigheterna är skyldiga att på begäran av tillsynsmyndigheterna enligt denna lag ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Andra internationella avtal

64 §

Vad som denna lag stadgar om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller i tillämpliga delar andra internationella avtal som är förpliktande för Finland samt de stater som slutit avtalet i fråga.

Bemyndigande att utfärda förordning

65 §

Utan hinder av vad som stadgas ovan i denna lag kan genom förordning som avses i 2 § 2 mom. stadgas

1) att länsstyrelsen godkänner renslakterier och renslaktplatser samt ordnar köttbesiktning och övervakning enligt denna lag i renslakterier och på renslaktplatserna,

2) att för köttbesiktning som utförs i ett renslakteri eller på en renslaktplats samt för tillsynen över slakteriet och slaktplatsen uppbärs avgift av den näringsidkare som har begärt köttbesiktning,

3) att kommunen godkänner viltslakterier samt ordnar köttbesiktning och övervakning vid dem, om slaktingen inte sker i ett slakteri som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har godkänt, samt

4) om inspektioner på en lägenhet som levererar fjäderfä till slaktning och om bokföringsskyldigheten i anslutning till uppfödning av fjäderfä.

66 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

Genom förordning kan även stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

Ikraftträdelsestadganden

67 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

68 §

Genom denna lag upphävs lagen den 25 mars 1960 om köttbesiktning (160/60) jämte ändringar.

De beslut som jord- och skogsbruksministeriet och ministeriets veterinäravdelning har meddelat med stöd av lagen om köttbesiktning och de förordningar som utfärdats med stöd av den är dock fortfarande i kraft tills de ändras eller upphävs.

Övergångsstadganden

69 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid ikraftträdandet. Den myndighet som skall behandla ett ärende som gäller godkännande av anläggning bestäms dock enligt denna lag. I fråga om ärenden som gäller godkännande av en anläggning kan anläggningen härvid begära att den skall godkännas enligt denna lag i stället för enligt det förfarande som ingår i lagen om köttbesiktning eller hälsovårdslagen.

70 §

De anläggningar som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detsamma gäller sådana anläggningar vilkas ansökan om att bli godkända är anhängiga när denna lag träder i kraft, om ansökan enligt 69 § avgörs med stöd av lagen om köttbesiktning eller hälsovårdslagen.

Genom förordning kan även stadgas om exportbegränsningar för ovan nämnda övergångsperiod för kött och köttvaror som härstammar från i 1 mom. avsedda anläggningar.

71 §

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen eller en anläggning som har godkänts enligt lagen om köttbesiktning skall av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller den kommunala övervakningsmyndigheten konstateras vara godkänd enligt denna lag efter det att anstalten eller den kommunala övervakningsmyndigheten har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande enligt denna lag.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 1 mom. har godkänt utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

72 §

En veterinär som innan denna lag trädde i kraft har godkänts att besiktiga kött och köttvaror som har införts till landet får utan särskilt bemyndigande fortsätta med denna uppgift efter det att lagen trätt i kraft, om inte anstalten för veterinärmedicin och livsmedel bestämmer något annat.

RP 49/94

JsUB 11/94

Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 64/433/EEG, ändr. 91/497/EEG, rådets direktiv 71/118/EEG, rådets direktiv 77/99/EEG, rådets direktiv 86/469/EEG, rådets direktiv 88/657/EEG, rådets direktiv 91/495/EEG, rådets direktiv 91/498/EEG

Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/5/EEG, rådets direktiv 92/45/EEG, rådets direktiv 92/110/EEG, rådets direktiv 92/116/EEG, rådets direktiv 92/120/EEG

Nådendal den 28 juni 1994

**Republikens President
Martti Ahtisaari**

Jord- och skogsbruksminister Mikko Pesälä